

حال : إسمی است نکره ، منصوب و مشتق که حالت فاعل ، مفعول و ... را در جمله بیان می کند .

أنواع حال : ۱ . مفرد

۲ . جمله (فعلیه ، إسمیه)

نکات : ۱ . حال نکره اما صاحب الحال (ذوالحال) معرفه است .

مثال : جاء الطفلُ مسروراً

ذو الحال «معرفه» ، حال «نکره»

۲ . حال از لحاظ (جنس و عدد) با ذوالحال مطابقت دارد .

مثال : جاء المعلمون مبتسمين

ذوالحال «جمع مذکر» ، حال «جمع مذکر»

۳ . حال مفرد منصوب است نشانه های نصب (ـ ، مثنی «ی» ، جمع مذکر «ی» ، جمع مؤنث «ـ»)

مثال . (مفرد مذکر) يعيش المؤمنُ في الدنيا قانعاً ، (مفرد مؤنث) تعيش المؤمنةُ في الدنيا قائعةً

مثال . (مثنی مذکر) يعيش المؤمنانِ في الدنيا قائعين ، (مثنی مؤنث) تعيش المؤمنتانِ في الدنيا قائعتين

مثال . (جمع مذکر) يعيش المؤمنونَ في الدنيا قائعين ، (جمع مؤنث) تعيش المؤمناتُ في الدنيا قائعات

۴ . جمله حالیه می تواند به صورت جمله اسمیه (مبتدا + خبر) و جمله فعلیه می آید که محلاً منصوب است .

مثال . رأيتُ الطفلَ في الساحة و هو مبتسمٌ (حال جمله اسمیه محلاً منصوب)

مثال . جاءت فاطمة و هي تببتسم (حال جمله اسمیه محلاً منصوب)

مثال . رأيتُ الطالبين و هما قد ضحكا (حال جمله اسمیه محلاً منصوب)

مثال . عاشَ المسلمونَ في القدس و قد عارضوا للظلم (حال جمله فعلیه محلاً منصوب)

مثال . رجعت الطالباتُ من المدرسة ببتسمن (حال جمله فعلیه محلاً منصوب)

۵ . واو حالیه قبل از جمله حالیه می آید .

۶ . اگر جمله حالیه ، جمله فعلیه باشد و فعل آن مضارع باشد جایز نیست قبل از آن واو حالیه بیاوریم .

مثال . جاؤوا أباهم ببكون (حال جمله فعلیه ، فعل مضارع است قبل از آن واو حالیه نمی آید)

۷. حال معادل قید حالت در زبان فارسی است و در جواب « کیف ، چگونه » می آید .

۸. کلمه « وحد » اگر همراه ضمیر متصل باشد مانند (وحده ، وحدها ، وحدک ...) همیشه حال است

هر چند معرفه است و صیغه آن بر حسب ذوالحال تغییر می کند .

مثال . جاء الطالبُ وحده تذهب إلى المسجد وحدك

۹. جمله ای که مرجع آن معرفه باشد جمله حالیه و جمله ای که مرجع آن نکره است جمله وصفیه است .

۱۰. کلمات « جمیعاً و وحیداً » در جمله نقش حال را دارند .

۱۱. « مع » اگر در جمله بصورت نکره بیاید حال است اما اگر به صورت معرف به اضافه بیاید ظرف

محسوب می شود .

ترجمه جمله حالیه

((فعل ماضی + فعل ماضی)) = ((ماضی بعید یا ماضی ساده))

مثال : خَرَجَ الأستاذ و قد عَلَّمنا أشياء كثيرة

ماضی ماضی (ماضی بعید یا ماضی ساده)

((فعل ماضی + فعل مضارع)) = ((ماضی استمراری))

مثال : جاوُوا أباهم عشاءً يبيكون

ماضی مضارع (ماضی استمراری)